

JÓZEF LINDMAJER

PAP SŁUPSK

UWAGI O SZKOLNICTWIE W SŁAWNIE OD WPROWADZENIA REFORMACJI DO KOŃCA XVIII WIEKU

1. Łacińska szkoła miejska

Rodowód sławieńskiej miejskiej szkoły łacińskiej sięga samych początków reformacji na Pomorzu. O funkcjonowaniu wcześniej w Sławnie jakiejś placówki szkolnej niższego stopnia (elementarnego) nie mamy dostatecznie udokumentowanych poświadczeń źródłowych. Pośrednie wzmianki uzasadniają stwierdzenie, że szkoła w tym mieście była z całą pewnością zanim w połowie lat trzydziestych XVI wieku nastąpił przełom religijny¹. Jednoznacznie zaś wskazuje na to wymieniony, jako „stary”, odrębny murowany budynek szkolny, który od wprowadzenia reformacji, przez około 30 lat, służył także potrzebom nowej szkoły miejskiej wyższego stopnia, tzw. łacińskiej, mającej spełniać – zgodnie z zapisami nowego systemu oświatowego – podstawową rolę w przygotowaniu głównie synów mieszczańskich (obywatelskich) do studiów².

Szkoła łacińska w Sławnie, jak i podobne tego typu i poziomu w wielu innych miastach obu księstw pomorskich (zwłaszcza w księstwie szczecińskim), powstała według założeń programu rozwoju szkolnictwa obozu protestanckiego, włączonego do luterańskiej ordynacji kościelnej dla Pomorza z 1535 roku (*Pommersche Kirchenordnung*)³ autorstwa Jana Bugenhagena.

¹ A. M u s z y ń s k i, (w:) *Dzieje Sławna*. Praca zbiorowa pod red. J. Lindmajera, Sławno 1994, s. 126.

² O tym zagadnieniu, w kontekście planów i ustaleń reformatorskich zaakceptowanych przez dwóch książęcy, B. W a c h o w i a k, *Pomorze Zachodnie w początkach czasów nowożytnych (1464-1648). Odrodzenie i upadek państwa pomorskiego*, (w:) *Historia Pomorza*. Oprac. zbior. pod red. G. Labudy. Tom II do roku 1815. Część I (1464/66 – 1648/57), Poznań 1976, s. 857-860.

³ [W. H o f f m a n], *Von der mittelalterlichen Lateinschule zur modernen Volksschule in Schlawe*, (w:) *Heimat-Beilage der "Schlawer Zeitung"*. September 1931, s. 444.